

ISSN 2307-9770



Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського
Інститут електромеханіки, енергозбереження і систем управління

eetecs.kdu.edu.ua

ІНЖЕНЕРНІ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Щоквартальний науково-практичний журнал

Тематичний випуск

СУЧАСНА ВИЩА ОСВІТА:
реалії, проблеми, перспективи

№ 3 (19) 2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
ІНСТИТУТ ЕЛЕКТРОМЕХАНІКИ, ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ
І СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ

ІНЖЕНЕРНІ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

№ 3 (19)

Тематичний випуск

**«СУЧАСНА ВИЩА ОСВІТА:
реалії, проблеми, перспективи»**

Кременчук • КрНУ • 2017

Інженерні та освітні технології. Щоквартальний науково-практичний журнал
[Електронний журнал]. Тематичний випуск «Сучасна вища освіта :
реалії, проблеми, перспективи». – Кременчук : КрНУ, 2017. – Вип. 3 (19). – 184 с.
– Режим доступу: <http://eetecs.kdu.edu.ua>

ISSN 2307-9770

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Загірняк М.В., дійсний член (академік) Національної Академії педагогічних наук України,
д.техн.н., проф.

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Чорний О.П., д.техн.н., проф.;

Родькін Д.Й., д.техн.н., проф.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Технічні науки

Бешта О.С., д.техн.н., проф. (м. Дніпропетровськ);
Габко В.В., д.техн.н., проф. (м. Вінниця);
Клепиков В.Б., д.техн.н., проф. (м. Харків);
Ковач Д., к.техн.н., проф. (Словаччина);
Коренькова Т.В., к.техн.н., доц. (м. Кременчук);
Перекрест А.Л., к.техн.н., доц. (м. Кременчук);
Пересада С.М., д.техн.н., проф. (м. Київ);
Садовой О.В., д.техн.н., проф. (м. Дніпродзержинськ);
Сергієнко С.А., к.техн.н., доц. (м. Кременчук);
Ткачук В.І., д.техн.н., проф. (м. Львів);
Толочко О.І., д.техн.н., проф. (м. Донецьк);
Фіраго Б.Й., д.техн.н., проф. (Білорусь);
Чермалих В.М., д.техн.н., проф. (м. Київ);

Педагогічні науки

Беспарточна О.І., к.пед.н., доц. (м. Кременчук);
Бізін В.П., д.пед.н., проф. (м. Кременчук);
Волкова Н. П., д.пед.н., проф. (м. Дніпропетровськ);
Козлакова Г.О., д.пед.н., проф. (м. Київ);
Павленко О.О., д.пед.н., проф. (м. Дніпропетровськ);
Поясок Т.Б., д.пед.н., проф. (м. Кременчук);
Софронова Н.В., д.пед.н., проф. (Росія);
Шабаліна О.Л., д.пед.н., проф. (Росія);

Природничі науки

Наумов Г.Б. д.г.-м.н., проф. (Росія);
Никифоров В.В., д.біол.н., проф. (м. Кременчук);
Підліснюк В.В., д.хім.н., проф. (Словаччина);
Травлєєв А.П., д.біол.н., проф. (м. Дніпропетровськ);
Штрובה Є., к.біол.н., доц. (Словаччина).

Відповідальні за випуск:

Чорний О.П., д.техн.н., проф., Поясок Т.Б., д.пед.н., проф.

Технічні секретарі:

Беспарточна О.І., к.пед.н., доц., Істоміна Н. М., ст. викл.

Журнал публікує після рецензування, редагування та перевірки на оригінальність статті, які містять результати досліджень з питань розвитку науки, освіти і виробництва, впровадження нових результатів фундаментальних і прикладних досліджень у галузі технічних, природничих, гуманітарних та педагогічних наук.

Видається за рішенням Вченої ради Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського (протокол № 1 від 30 серпня 2017 р.).

Науково-практичний журнал з 29.09.2015 р. внесений до Переліку фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата педагогічних наук.

Журнал надсилається до провідних наукових бібліотек України, реферується у Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського. Журнал індексується у загальнодержавній базі даних «Україніка наукова» (реферативний журнал «Джерело»), міжнародних наукометричних базах даних: «IndexCopernicus», «CiteFactor», «Google Scholar», «Polska Bibliografia Naukowa» та «Scientific Indexing Services».

Журнал видається з лютого 2013 року.

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KREMENCHUK MYKHAILO OSTROHRADSKYI
NATIONAL UNIVERSITY**

**INSTITUTE OF ELECTROMECHANICS, ENERGY SAVING
AND CONTROL SYSTEMS**

ENGINEERING AND EDUCATIONAL TECHNOLOGIES

№ 3 (19)

Thematic issue

**«MODERN HIGHER EDUCATION:
realities, problems, prospects»**

Kremenchuk • KrNU • 2017

Engineering and Educational Technologies. Quarterly theoretical and practical journal
[Online journal]. Thematic issue «Modern higher education:
realities, problems, prospects». – Kremenichuk: KrNU, 2017. – № 3 (19). – 184 p.
– Available at: <http://eetecs.kdu.edu.ua>

ISSN 2307-9770

EDITOR-IN-CHIEF

M. Zagirnyak, Full Member of National Academy of Pedagogic Sciences of Ukraine,
Doctor of Sciences (Engineering), Professor

DEPUTY EDITORS

O. Chorny, Doctor of Sciences (Engineering), Professor;

D. Rodkin, Doctor of Sciences (Engineering), Professor

EDITORIAL BOARD

Engineering

O. Beshta, D.Sc. (Eng.), Professor (Dnipropetrovsk);
V. Grabko, D.Sc. (Eng.), Professor (Vinnitsa);
V. Klepikov, D.Sc. (Eng.), Professor (Kharkiv);
D. Kováč, D.Sc. (Eng.). (Slovak Republic);
T. Korenkova, Cand.Sc. (Eng.), Assoc. Professor (Kremenichuk);
A. Perekrst, Cand.Sc. (Eng.), Assoc. Professor (Kremenichuk);
S. Peresada, D.Sc. (Eng.), Professor (Kyiv);
O. Sadovoy, D.Sc. (Eng.), Professor (Dneprodzerzhinsk);
S. Serhiyenko, Cand.Sc. (Eng.), Assoc. Professor (Kremenichuk);
V. Tkachuk, D.Sc. (Eng.), Professor (Lviv);
O. Tolochko, D.Sc. (Eng.), Professor (Donetsk);
B. Firago, D.Sc. (Eng.), Professor (Republic of Belarus);
V. Chermalykh, D.Sc. (Eng.), Professor (Kyiv);

Education

O. Bespartochna, Cand.Sc. (Ed.), Assoc. Professor (Kremenichuk);
V. Bizin, D.Sc. (Ed.), Professor (Kremenichuk);
H. Kozlakova, D.Sc. (Ed.), Professor (Kyiv);
O. Pavlenko, D.Sc. (Ed.), Professor (Dnipropetrovsk);
T. Poiasok, D.Sc. (Ed.), Professor (Kremenichuk);
N. Sofronova, D.Sc. (Ed.), Professor (Russian Federation);
O. Shabalina, D.Sc. (Ed.), Professor (Russian Federation);
N. Volkova, D.Sc. (Ed.), Professor (Dnipropetrovsk);

Natural

G. Naumov, D.Sc. (G.-M.), Professor (Russian Federation);
V. Nykyforov, D.Sc. (Biol.), Professor (Kremenichuk);
V. Pidlisniuk, D.Sc. (Chem.), Professor (Slovak Republic);
A. Travlieiev, D.Sc. (Biol.), Professor (Dnipropetrovsk);
E. Shtrbova, Cand.Sc. (Biol.), Assoc. Professor (Slovak Republic);

Commissioning editors:

O. Chorny, D.Sc. (Eng.), Professor; **T. Poiasok**, D.Sc. (Ed.), Professor

Executive Secretaries:

O. Bespartochna, Cand.Sc. (Ed.), Assoc. Professor, **N. Istomina**, Senior Lecturer

The journal publishes only original and peer-reviewed articles containing new results of fundamental and engineering research at technics, natural and educational science.

The journal is published by the decision of the Scientific Council of Kremenichuk Mykhailo Ostrohradskyi National University (Record № 1 of 30 August, 2017).

On 29 October, 2015 the journal was registered in the List of the specialized editions for the research results of doctoral and candidate theses in Pedagogical to be published in.

The journal is presented in the top research libraries of Ukraine, referred in the Vernadsky National Library of Ukraine. The journal is indexed by national database «**Ukrainika Naukova**» («Dzherelo» abstract journal), international databases: «**IndexCopernicus**», «**CiteFactor**», «**Google Scholar**», «**Polska Bibliografia Naukowa**» and «**Scientific Indexing Services**».

The journal has been published since February 2013.

ЗМІСТ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Беспарточна О. І., Яковенко Я. Ю.

КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	12
--	----

Дніпровська Т. В.

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДУ КЕЙС-СТАДІ ПРИ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	18
---	----

Желізова В. В.

РЕАЛІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА У ВНЗ	25
---	----

Зеленський Б. Р.

ПРОФІЛІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ	32
---	----

Каричковський В. Д.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	38
---	----

Калосовська В. В.

ПРОБЛЕМА РЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	44
--	----

Пріма Р. М., Берладин О. Б.

ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ В УМОВАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ	50
--	----

Лебідь О. В.

ДІЛОВА ГРА «ВИЗНАЧЕННЯ МІСІЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ» ЯК ЕЛЕМЕНТ ТРЕНІНГУ З ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО КЕРІВНИКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДО СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	55
--	----

Олексієнко Л. А.

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ АВСТРІЇ	61
--	----

Пріма Р. М., Замелюк М. І.

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ	72
---	----

Чапюк Ю. С.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	79
---	----

Беспарточна О. І., Шиманська Я. В., Титюк П.

ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФІЛОЛОГІВ-ПЕРЕКЛАДАЧІВ	84
--	----

Бровко К. А.

ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ УНІВЕРСИТЕТУ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	90
---	----

Губачов О. І.

ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У БАГАТОПРОФІЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	97
--	----

Загородня А. А.

МОДЕЛІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ ТА РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА.....	103
---	-----

Макхулі І.

СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО РОБОТИ В ШКОЛАХ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.....	110
---	-----

Мартиненко М. Ю.

СУЧАСНІ ВИМОГИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ (АНГЛІЙСЬКА МОВА)	117
---	-----

Поясок Т. Б., Зюман Г. Ю.

ДІАЛОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ОСНОВА ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	124
--	-----

Сошенко С. М., Шмельова А. С.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА АКАДЕМІЧНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	132
---	-----

Ярошук Л. Г.

ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНИХ ВИМІРЮВАНЬ І МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ: КРИТЕРІАЛЬНО-ЗОРІЄНТОВАНИЙ ТЕСТ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ МАГІСТРІВ: ПРАВИЛА СТВОРЕННЯ І ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ.....	138
--	-----

Сізова К. Л., Алексеєнко Н. М.

РОБОТА З МЕДІАКОНТЕНТОМ З МЕТОЮ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ.....	144
--	-----

79	Паранько О. Б., Кабанова М. Р., Бредбіер П. В. ІНТЕРАКТИВНІСТЬ ЯК НАПРЯМОК ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІЛЕЙ У НЕМОВНОМУ ВНЗ.....	149
84	Павлюк Т. Б., Бруно В. К. ІНФОРМАЦІЙНО-МАТЕМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАВОЗНАВЦІВ	156
90	Павлюк О. С. СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ STEM-ОСВІТИ В УКРАЇНІ	163
97	Павлюк Є. М. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ УМІННЯ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ТА ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ: ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ	169
103	Правила оформлення статей.....	176
110	Перелік авторів.....	182
117		
124		
132		
138		
144		

TABLE OF CONTENT

ACTUAL TRENDS OF PROFESSIONAL EDUCATION DEVELOPMENT

Bespartochnaya O., Yakovenko Ya.

COMPARATIVE ANALYSIS OF PECULIARITIES OF PROFESSIONAL TRAINING OF STUDENTS OF ECONOMIC SPECIALTIES	12
--	----

Dniprovskaya T.

ESSENCE AND FEATURES OF THE CASE-STAGE METHOD FOR TRAINING FOREIGN LANGUAGE OF STUDENTS OF TECHNICAL SPECIALTIES.....	18
---	----

Zhelanova V.

REALIZATION OF THE TECHNOLOGICAL APPROACH FOR VOCATIONAL TRAINING OF A FUTURE PEDAGOGUE AT HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS.....	25
---	----

Zelenskyi B.

PROFILING OF FUTURE TEACHERS' PROFESSIONAL TRAINING AS A CONDITION OF FORMATION OF PROFESSIONAL MOBILITY.....	32
---	----

Karychkovskyi V.

THEORETICAL ASPECTS OF THE ORGANIZATION OF STUDENTS' INDIVIDUAL WORK IN THE UNIVERSITIES OF UKRAINE	38
---	----

Kolosovska V.

THE PROBLEM OF APPLYING THE PERSONALITY ORIENTED APPROACH IN PHYSICAL EDUCATION INSTITUTIONS STUDENTS	44
---	----

Prima R., Berladin O.

PERSONAL AND PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF THE PRIMARY SCHOOL TEACHER IN THE RURAL AREA SCHOOLS IN THE CONDITIONS OF POSTGRADUATE PEDAGOGICAL EDUCATION	50
---	----

Lebid O.

BUSINESS GAME "DETERMINING THE MISSION OF A GENERAL EDUCATIONAL INSTITUTION" AS A TRAINING ELEMENT IN THE FORMATION OF THE FUTURE HEAD OF THE GENERAL EDUCATIONAL INSTITUTION TO STRATEGIC MANAGEMENT	5
---	---

Oleksiienko L.

GENERAL PRINCIPLES OF ORGANIZATION OF FUTURE TRANSLATORS PROFESSIONAL TRAINING AT THE UNIVERSITIES OF AUSTRIA.....	6
--	---

Prima R., Zamelyuk M.

FORMING THE CREATIVE POTENTIAL OF THE FUTURE MUTUAL:
INNOVATIVE APPROACHES 72

Chapiuk Yu.

INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF LEARNING FOREIGN LANGUAGE IN
ELEMENTARY SCHOOL 79

Bespartochna O., Shymanska I., Tytuk P.

COMMUNICATIVE COMPETENCE PECULIARITIES OF PHILOLOGIST
TRANSLATORS 84

Bravko K.

EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF THE UNIVERSITY AS A FACTOR
OF FORMING CORPORATE CULTURE OF STUDENT YOUTH 90

Huhachov O.

STUDENT TRAINING CONTENT FUNDAMENTALISATION IN A
MULTIDISCIPLINARY UNIVERSITY 97

Zagrodnya A.

MODELS OF TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS OF THE ECONOMIC
BRANCH IN UKRAINE AND REPUBLIC OF POLAND 103

Makholi I.

STRUCTURE OF FUTURE TEACHERS' READINESS TO WORK AT SCHOOLS OF
NATIONAL MINORITIES 110

Warynenko M.

MODERN REQUIREMENTS FOR THE FORMATION OF FOREIGN-LANGUAGE
COMMUNICATIVE COMPETENCE (ENGLISH LANGUAGE) 117

Prusak T., Zuman A.

DIALOGUE COMMUNICATION AS THE BASIS OF INTERACTIVE
EDUCATION IN HIGH SCHOOL 124

Shcherbo S., Shmeleva A.

THE LEGAL ASPECTS OF RESPONSIBILITY REGULATION OF
EDUCATIONAL PROCESS PARTICIPANTS FOR ACADEMIC VIOLATIONS 132

Samichuk L.

BASES OF THE PEDAGOGICAL MEASURING AND MONITORING OF
EDUCATIONAL QUALITY: CRITERION-ORIENTED TEST OF
EDUCATIONAL ACHIEVEMENTS OF MASTER'S DEGREES OF
FIELD OF CREATION AND HIS USE 138

Sizova K., Alekseenko N.

WORKING WITH THE MEDIACONTENT FOR THE FORMATION OF THE LEXICAL COMPETENCE OF FUTURE JOURNALISTS	144
--	-----

Tarnopolskyi O., Kabanova M., Bradbeer P. W.

INTERACTIVITY AS A DIRECTION IN OPTIMIZING TEACHING/LEARNING ENGLISH FOR PROFESSIONAL PURPOSES AT NON-LINGUISTIC HIGHER SCHOOLS.....	149
--	-----

Poiasok T., Bruno V.

INFORMATIONAL AND MATHEMATIC COMPETENCE AS IMPORTANT PART OF LAWYERS' PROFESSIONAL TRAINING	156
--	-----

Grytsiuk O.

MODERN STATE AND PROSPECTS OF STEM-EDUCATION' IMPLEMENTATION IN UKRAINE.....	163
---	-----

Karpenko Ye.

INFORMATION AND ANALYTICAL SKILLS FORMATION OF PROSPECTIVE PRIMARY AND PRESCHOOL FOREIGN LANGUAGE SPECIALISTS IN THE CONTEXT OF THEIR PROFESSIONAL TRAINING AT THE UNIVERSITY: APPROACHES.....	169
---	-----

Paper Preparation Guidelines	180
------------------------------------	-----

List of Authors.....	182
----------------------	-----

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ACTUAL TRENDS OF PROFESSIONAL EDUCATION DEVELOPMENT

УДК 378.011.3-051

Желанова В. В.

Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ

РЕАЛИЗАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЧНОГО ПОДХОДА ДО ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА У ВНЗ

Доведено доцільність реалізації технологічного підходу у сучасній вищій освіті. Здійснено дефініційний аналіз поняття „технологія” та „педагогічна технологія”, на яких базується технологічний підхід. Подано характерні ознаки педагогічних технологій. Показано реалізацію технологічного підходу до вищої освіти на прикладі технології контекстного навчання. Репрезентовано структуру технології контекстного навчання, яка має концептуальну основу, що є поліпарадигмальною та поліпідхідною цілісністю когнітивної, особистісно зорієнтованої та смислової парадигм освіти, а також аксіологічного, методологічного, системного, діяльнісного, суб’єктного, контекстного, рефлексивно-методологічного, технологічного, задачного, середовищного наукових підходів, які функціонують в рефлексивній парадигмі освіти й деталізовані в стратегічних і тактичних принципах технології контекстного навчання; змістову складову, що становить цілісний досвід професійної діяльності педагога; процесуальну частину, що представлена процесами трансформації пізнавальних мотивів у професійній, а також рефлексіогенезом; смислогенезом; суб’єктогенезом. Показано, що впровадження технології контекстного навчання майбутнього педагога відбувається в умовах рефлексивно-контекстного освітнього середовища ВНЗ.

Ключові слова: технологічний підхід, технологія, педагогічна технологія, технологія контекстного навчання, рефлексивно-контекстне освітнє середовище.

Желанова В. В.

Киевский университет имени Бориса Гринченко, Киев

РЕАЛИЗАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ПОДХОДА К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ В ВУЗѐ

Доказана целесообразность реализации технологического подхода в современном высшем образовании. Осуществлен дефиниционный анализ понятия „технология” и „педагогическая технология”, на которых базируется технологический подход. Поданы характерные признаки педагогических технологий. Показано реализацию технологического подхода к высшему образованию на примере технологии контекстного обучения. Раскрыта структура технологии контекстного обучения, содержащая концептуальную основу, состоящую из полипарадигмальной и полиподходной целостности когнитивной, личностно ориентированной и смысловой парадигм образования, а также аксиологического, методологического, системного, деятельностного, субъектного, контекстного, рефлексивно-методологического, технологического, задачного, средового научных подходов, синтезируемых в рефлексивной парадигме образования и детализированных в стратегических и тактических принципах технологии контекстного обучения; содержательную часть, представленную профессиональным опытом профессиональной деятельности педагога; процессуальную часть, которая представлена процессами трансформации познавательных мотивов в профессиональные, а также рефлексииогенезом; смыслогенезом; субъектогенезом. Показано, что реализация технологии контекстного обучения будущего педагога происходит в условиях рефлексивно-контекстной образовательной среды ВУЗа.

Ключевые слова: технологический подход, технология, педагогическая технология, технология контекстного обучения, рефлексивно-контекстная образовательная среда.

АКТУАЛЬНІСТЬ РОБОТИ. Реалізація технологічного підходу є пріоритетним напрямом процесу модернізації вищої освіти в Україні. Його впровадження дозволяє зорієнтувати процес професійної підготовки студентів на досягнення гарантованих результатів. Технологічний підхід пов'язаний з „навчанням через діяльність” і передбачає точне інструментальне управління навчальним процесом (Г. Селевко) [8]. До того ж технологізація освіти у сучасному ВНЗ є ефективною щодо формування у студентів навичок ХХІ століття, якими є емоційний інтелект, критичне мислення, навички комунікації і співробітництва, медіа-грамотність, креативність й новаторство особистості, її адаптаційні можливості. Тобто актуальність й необхідність впровадження технологічного підходу у освітній процес ВНЗ є очевидними.

МАТЕРІАЛ І РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ. Представлене дослідження базується на розумінні наукового підходу як засобу концептуалізації знань, що визначається якоюсь ідеєю, концепцією й центрується на кількох основних для нього категоріях (Г. Корнетов) [5]. Щодо технологічного підходу у вищій освіті такими феноменами є „технологія” та „педагогічна технологія”. Проаналізуємо їх.

Поняття *технологія* походить від гр. *techné* – мистецтво, майстерність, уміння й *logos* – слово, поняття, учіння, тобто учіння про вміння, майстерність щось робити. У класичному розумінні *технологія* – це сукупність процесів, правил, навичок, що застосовуються при виготовленні якогось виду продукції в будь-якій сфері виробничої діяльності. Найважливішим компонентом технології є технологічний процес, послідовність спрямованих на створення заданого об'єкта дій (технологічних операцій), кожна з яких ґрунтується на певних природних процесах та людській діяльності. У своїй еволюції технологія спирається на всю сукупність природничо-наукових знань та, своєю чергою, призводить до виникнення нових галузей науки й техніки, створює матеріальну та інформаційну базу для їх розвитку” [6, с. 293 – 294]. Відповідно до словника С. Ожегова, *технологія* – це сукупність виробничих процесів у певній галузі, а також науковий опис засобів виробництва [7, с. 797]. Найбільш узагальнене визначення знаходимо в О. Сивашинської та В. Пунчик, на думку яких, *технологія* становить науково або практично зумовлену систему діяльності, що впроваджується людиною з метою перетворення навколишнього середовища, виробництва матеріальних або духовних цінностей [9, с. 8]. Наведені вище дефініції дають підставу вважати, що технологію спочатку пов'язували зі сферою матеріального виробництва. Пізніше технології почали проникати й у гуманітарні галузі.

Уперше поняття „педагогічна технологія” з'явилося у другій половині ХХ ст. у зв'язку зі спробою технологізувати педагогічний процес за допомогою технічних засобів, з реалізацією програмованого навчання, з пошуком відповіді на питання – „як не просто навчати”, а „як навчати результативно” (А. Вербицький)? За В. Беспальком, *провідними відмінностями педагогічних технологій* від інших є те, що вони сприяють більш ефективному навчанню за рахунок підвищення інтересу й мотивації до нього [2]. Вагомі в контексті нашого дослідження положення щодо особливостей педагогічних технологій висунув В. Адольф. На його думку, *педагогічна технологія* повинна наближати навчальне середовище до професійних умов; здійснювати інтеграцію навчальної й професійної діяльності, що підвищить ефективність навчання, оскільки зорієнтує студентів на повне й цілісне бачення своєї трудової діяльності; стимулювати професійно-педагогічне й особистісне самовизначення студентів, сприяти процесу становлення нестандартного творчого педагога-професіонала, цікавого для дітей [1].

Отже, педагогічне трактування поняття „технологія” є неоднозначним й у своєму розвитку пройшло еволюцію від технічної інтерпретації до наукового опису педагогічного процесу (В. Беспалько, М. Кларін, С. Кульневич, В. Монахов, Г. Селевко, В. Сластьонін, В. Фоменко). У працях цих науковців використовуються поняття „педагогічна технологія”.

„технологія технологія”, „технологія навчання”, „загальнонавчальна технологія”, „технологія виховання”. При цьому перші два поняття розуміються зазвичай як синонімічні, інші – окреслюють специфіку процесу навчання й виховання (рис. 1).

У поданому дослідженні ґрунтовним є поняття „педагогічна технологія”. Найбільш поширеними є такі визначення зазначеного феномену, як-от:

– *система функціонування всіх компонентів педагогічного процесу, що побудована на науковій основі й запрограмована в часі й у просторі та призводить до визначених результатів* (Г. Селевко) [7];

– *системна сукупність й порядок функціонування всіх особистісних, інструментальних і методологічних засобів, що використовуються для досягнення педагогічних цілей* (М. Кларін) [4];

– *реалізований на практиці проект спільної діяльності суб’єктів освітнього процесу (вчителя й учня, викладача й студента), що спрямований на досягнення цілей навчання, виховання й розвитку особистості кожного з цих суб’єктів* (А. Вербицький) [3].

Характерними ознаками саме педагогічних технологій є такі (рис. 1):

- чіткість мети й завдань, їх гарантоване досягнення;
- реалізація „навчання через діяльність”;
- динамічність та етапність;
- наявність певного педагогічного інструментарію;
- алгоритмізація діяльності;
- критеріальна оцінка результатів.



Рисунок 1 – Ілюстрація поняття „педагогічна технологія”

Отже, *технологічний підхід* до вищої освіти полягає в організації процесу професійної підготовки майбутнього фахівця на підставі впровадження певної педагогічної (освітньої) технології.

Розглянемо сутність технологічного підходу на прикладі впровадження у сучасну ВНЗ технології контекстного навчання. Логіку репрезентації авторської технології побудовано згідно з науковими підходами Г. Селевка щодо структури педагогічної технології, яка містить такі компоненти: концептуальну основу, змістовну, процесуальну частини [7].

Концептуальною основою розробленої технології є поліпарадигмальна та поліінтегративна цілісність когнітивної, особистісно зорієнтованої та смислової парадигм освіти, а також аксіологічного, акмеологічного, системного, діяльнісного, суб'єктного, контекстного, рефлексивно-контекстного, технологічного, задачного, середовищного наукових підходів, що синтезуються в рефлексивній парадигмі освіти. Зазначені парадигми й підходи деталізовано в стратегічних і тактичних принципах технології контекстного навчання майбутніх педагогів. Сформулюємо ці принципи..

1. Стратегічні принципи технології контекстного навчання майбутніх педагогів:

- принцип поліпарадигмальності та поліпідхідності;
- принцип контекстуалізації професійної підготовки майбутніх педагогів
- принцип рефлексивної орієнтації;
- принцип рефлексивної детермінації;
- принцип смислової орієнтації;
- принцип суб'єктної орієнтації;
- принцип середовищної орієнтації;
- принцип міждисциплінарності
- принцип урахування трансформаційних можливостей особистісних конструктів.

2. Тактичні принципи технології контекстного навчання майбутніх педагогів:

- принцип моделювання змісту, форм та методів професійної діяльності;
- принцип пріоритетності форм організації навчання контекстного типу;
- принцип задачно-ситуативної насиченості;
- принцип розширення, варіативності, взаємозв'язку контекстів;
- принцип психолого-педагогічного забезпечення особистісного включення студентів у навчальну діяльність;
- принцип діалогізації та полілогізації навчання.

Представлені принципи контекстного навчання набувають конкретного втілення у змістовому й процесуальному складниках розробленої технології.

Зміст технології контекстного навчання становить цілісний досвід професійної діяльності педагога, інтеріоризація якого відбувається в процесі трансформації мотивів, а також рефлексіогенезу, смислогенезу, суб'єктогенезу, що забезпечує формування сукупності рефлексивних конструктів майбутнього фахівця та інших навичок XXI ст.

Процесуальна частина технології контекстного навчання представлена процесом трансформації пізнавальних мотивів у професійні, а також рефлексіогенезом; смислогенезом; суб'єктогенезом. Розгортання зазначених динамічних процесів співвідноситься з етапами авторської технології, які відповідно до теорії контекстного навчання збігаються з навчальною діяльністю академічного типу, квазіпрофесійною діяльністю, а також навчально-професійною діяльністю студентів і визначаються як адаптивно-технологічний, імітаційно-технологічний професійно-технологічний етапи.

Педагогічний інструментарій технології контекстного навчання містить форми і методи навчання, алгоритми взаємодії викладача та студентів, а також студентів між собою у процесі контекстного навчання. При цьому використовуються імітаційні та неімітаційні форми організації навчання.

Неімітаційні – представлені лекціями контекстного типу. Їх різновидами є такі, як-от: проблемна лекція, лекція удвох, лекція-візуалізація, лекція із заздалегідь запланованими питаннями, рефлексивно зорієнтована лекція.

Імітаційні форми організації навчання спрямовані на забезпечення активної навчально-пізнавальної діяльності, у процесі якої студент отримує можливість освоєння цілісної професійної діяльності або її фрагментів у процесі імітації. При цьому імітаційні форми організації навчання поділяються на ігрові (контекстні ділові ігри) й неігрові (аналіз педагогічних ситуацій та розв'язання педагогічних задач).

У нашому трактуванні ділова гра є, формою контекстного навчання та видом професійної діяльності студентів. Структурно вона становить три «накладені» одна на одну ідеї, а саме: імітаційну, ігрову та контекстуальну.

Аналіз педагогічних ситуацій та розв'язання педагогічних задач репрезентуються в дослідженні як самостійні форми організації контекстного навчання, хоча можливе їх використання і як методів навчання. Мета розв'язання задач контекстного типу співвідноситься з головною метою технології контекстного навчання майбутнього педагога, що полягає у формуванні навичок ХХІ ст., зокрема, сукупності рефлексивних конструктів особистості.

Подані організаційні форми контекстного навчання ґрунтуються на використанні методів експонентного представлення матеріалу, якими є дискусія, діалог, полілог. При цьому особлива увага приділяється рефлексивному діалогу, який містить значний потенціал щодо установалення суб'єктних взаємин між викладачем і студентами, а також студентів між собою; прийняття рішень по спілкуванню такими, якими вони; самовизначення студента в певній ситуації; формування подібних установок у викладача й студента щодо однієї й тієї самої ситуації; усвідомлення своїх намірів, мети, засобів самоздійснення, відповідальності за результат; усвідомлення всіх позитивів і негативів та труднощів; усвідомлення свого „Я”; ціннісного ставлення до «іншого»; установалення «рефлексивних» взаємин між викладачем і студентами, а також студентів між собою.

Варто відзначити, що впровадження технології контекстного навчання майбутнього педагога відбувається в умовах рефлексивно-контекстного освітнього середовища, яке розуміємо як вид професійно зорієнтованого освітнього середовища й визначаємо як експонентну педагогічно організовану систему умов та можливостей, а також як засіб навчання, що забезпечують упровадження професійного контексту в систему підготовки майбутніх педагогів у ВНЗ і сприяють ефективності формування сукупності їх рефлексивних конструктів.

Окреслена система умов та можливостей є сукупністю зовнішніх умов, що пов'язані з моделюванням соціального контексту майбутньої професійної діяльності, та внутрішніх умов, що пов'язані з моделюванням мотиваційно-стимульовального, рефлексивно-формувального, смислотворювального, суб'єктно-формувального конструктів, які впливають на рефлексивну діяльність і сприяють формуванню рефлексивних конструктів майбутніх учителів початкових класів.

Рефлексивно-контекстне освітнє середовище містить також об'єктивні можливості, які пов'язані з актуалізацією мотиваційного, рефлексивного, смислового, суб'єктного потенціалу майбутніх навчальних дисциплін. Спеціально організовані обставини – з розробкою технологій рефлексивної, смислової та суб'єктної спрямованості, а також технологій формування зазначених професійно-особистісних конструктів.

ВИСНОВКИ. Таким чином, технологічний підхід до вищої освіти полягає в організації процесу професійної підготовки майбутнього фахівця на підставі впровадження певної технології і є стратегічним напрямом професійної підготовки педагога у ВНЗ. Також, що контекстне навчання відповідає всім критеріям технологічності, якими є системність, керованість, алгоритмізованість, відтворюваність, діагностичність. Представлена у статті технологія відбиває мету контекстного

навчання майбутнього педагога, що полягає у формуванні рефлексивної компетентності мотиваційної, смислової сфери й професійної суб'єктності майбутнього фахівця; відповідній структурі технології контекстного навчання, що містить концептуальну, змістовну й процесуальну частини. Процес практичного впровадження технології контекстного навчання майбутніх педагогів відбувається в умовах рефлексивно-контекстного освітнього середовища. На нашу думку, подальшого вивчення потребує аспект, пов'язаний з розкриттям логіки етапів технології контекстного навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Адольф В. А. Формирование профессиональной компетентности будущего учителя / В. А. Адольф // Педагогика. – 1998. – № 1. – С. 72 – 75.
2. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии / В. П. Беспалько. – М.: Педагогика, 1990. – 438 с.
3. Вербицкий А. А. Педагогические технологии контекстного обучения : науч. метод. пособие / А. А. Вербицкий. – М. : РИЦ МГГУ им. М. А. Шолохова, 2010. – 55 с.
4. Кларин М. В. Что такое педагогическая технология / М. В. Кларин // Современная дидактика: теория и практика. – М., 1994. – 222 с.
5. Корнетов Г. Б. Педагогические парадигмы базовых моделей образования : учеб. пособие / Г. Б. Корнетов ; Ун-т РАО. – М. : Изд-во УРАО, 2001. – 124 с.
6. Научно-технический прогресс : словарь / Л. И. Абалкин, В. Ф. Халипов. – М.: Политиздат, 1987. – 336 с.
7. Ожегов С. И. Толковый словарь русского языка : 80 000 слов и фразеол. выражений / С. И. Ожегов. – М. : ООО „А ТЕМП”, 2006. – 944 с.
8. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии : учеб. пособие / Г. К. Селевко. – М. : Нар. образование, 1998. – 256 с.
9. Сивашинская Е. Ф. Педагогические системы и технологии : курс лекций для студентов пед. спец. вузов / Е. Ф. Сивашинская, В. Н. Пунчик ; под. общ. ред. Е. Ф. Сивашинской. – Минск : Экоперспектива, 2010. – 196 с.

Zhelanova V.

Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv

REALIZATION OF THE TECHNOLOGICAL APPROACH FOR VOCATIONAL TRAINING OF A FUTURE PEDAGOGUE AT HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

In the presented article the expediency of realization of the technological approach in modern higher education has been proved. The concepts of “technology” and “pedagogical technology” have been defined, on which the technological approach is centered. Characteristic features of pedagogical technologies have been provided. The implementation of the technological approach in higher education has been shown using the example of context learning technology. The structure of context-learning technology is presented, which contains a conceptual basis, is polyparadigmatic and polypididic integrity of cognitive, personality-oriented and semantic paradigms of education, as well as of axiological, acmeological, systemic, activity-based, subjective, contextual, reflexive-contextual, technological, objective, ecological scientific approaches synthesized in the reflective education paradigm and detailed in the strategic and tactical principles of context-learning technology; the content component, which is the integral experience of the professional activity of the teacher; procedural part, which is represented by the processes of transformation of cognitive motives into professional ones, as well as by reflexion; genesis of the sense. It is shown that the introduction of the technology of contextual education of the future pedagogue takes place in the context of the reflexively contextual educational environment of the higher educational establishment.

Key words: technological approach, technology, pedagogical technology, technology of contextual learning, reflexive-contextual educational environment of a higher educational institution.

REFERENCES

1. Ainiĭ, V.A. (1998), Formirovaniye professionalnoy kompetentnosti budushchego uchitelya [Formation of professional competence of the future teacher], *Pedagogika*, № 1, pp. 72-75. [in Russian]
2. Bepaiko V.P. (1990), Slagayemyye pedagogicheskoy tehnologiyi [Components of pedagogical technology], *Pedagogika*, Moscow. [in Russian]
3. Verbitskiy, A.A. (2010), *Pedagogicheskiye tehnologiyi kontekstnogo obucheniya* [Pedagogical technologies of contextual learning: scientific and methodical manual], RITS MGGU [in Russian]
4. Karm, M.V. (1994), *Chto takoye pedagogicheskaya tehnologiya* [What is the pedagogical technology], *Sovremennaya dydaktyka: teoriya i praktika*, Moscow. [in Russian]
5. Karmetov, G.B. (2001), *Pedagogicheskiye paradigm bazovykh modeley obrazovaniya: tekhnologiya* [Pedagogical paradigms of basic models of education: Textbook], Izd-vo URAO, Moscow. [in Russian]
6. Shashkin, L.I. and Halipov, V.F. (1987), *Nauchno-tehnicheskiy progress: slovar* [Scientific and technical progress: the dictionary], Politizdat, Moscow. [in Russian]
7. Zhigalov, S.I. (2006), *Tolkovyy slovar russkogo yazyka: 80000 slov i frazeol. vyrazheniy* [Dictionary of the Russian language: 80 000 words and phrase. Expressions], OOO "A TEMP", Moscow. [in Russian]
8. Gerasimov, G.K. (1998), *Sovremennyye obrazovatelnyye tehnologiyi: ucheb. posobiye* [Modern Educational Technologies: Textbook], Nar. Obrazovaniye, Moscow. [in Russian]
9. Smolinskaya, E.F. and Punchik, V.N. (2010), *Pedagogicheskiye sistemy i tehnologiyi: kurs dlya studentov ped. spets. vuzov* [Pedagogical systems and technologies: a course of lectures for students ped. specialist. universities], Ekoperspektiva, Minsk. [in Russian]

Желанова Вікторія Вячеславівна,
Д.С. (Пед.), асистент професора,
професора кафедри теорії та історії
освіти,
Бориса
Григоренка-Кудрявська, 18/2,
Київ 04053, Україна
nikadpo91@rambler.ru



Zhelanova Victoriya Vyacheslavivna,
D.Sc. (Ped.), Associate Professor,
Professor of Department of Theory and
History of Education,
Borys Grinchenko Kyiv University,
vul. Bulvarno-Kudryavska, 18/2, Kyiv,
04053, Ukraine
Tel.: 0501934607
E-mail: nikadpo91@rambler.ru

Стаття надійшла 12.09.2017

